
Y CYNGOR DYDD IAU, 30 MEHEFIN 2016

Yn bresennol: Y Cynghorydd Eric Merfyn Jones (Cadeirydd);
Y Cynghorydd Annwen Daniels (Is-gadeirydd).

Y Cynghorwyr: Craig ab Iago, Stephen Churchman, Anwen Davies, Lesley Day, Gwynfor Edwards, Dyfed Edwards, Elwyn Edwards, Trevor Edwards, Thomas Ellis, Alan Jones Evans, Aled Evans, Jean Forsyth, Simon Glyn, Gwen Griffith, Selwyn Griffiths, Alwyn Gruffydd, Annwen Hughes, Chris Hughes, John Brynmor Hughes, Louise Hughes, Sian Wyn Hughes, Jason Humphreys, Peredur Jenkins, Aled Wyn Jones, Anne Lloyd Jones, Brian Jones, Charles W. Jones, Elin Walker Jones, John Wynn Jones, Sion Wyn Jones, Eryl Jones-Williams, Beth Lawton, Dilwyn Lloyd, Dafydd Meurig, Dilwyn Morgan, Linda Morgan, Michael Sol Owen, W. Roy Owen, William Tudor Owen, Caerwyn Roberts, John Pughe Roberts, W. Gareth Roberts, Mair Rowlands, Angela Russell, Dyfrig Siencyn, Mike Stevens, Gareth Thomas, Glyn Thomas, Ioan Thomas, Ann Williams, Eirwyn Williams, Elfed Williams, Gethin Glyn Williams, Gruffydd Williams, Hefin Williams, John Wyn Williams, Owain Williams, R. H. Wyn Williams a Mandy Williams-Davies.

Swyddogion yn bresennol: Dilwyn Williams (Prif Weithredwr), Morwena Edwards (Cyfarwyddwr Corfforaethol), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid), Geraint Owen (Pennaeth Cefnogaeth Gorfforaethol), Aled Davies (Pennaeth Adran Oedolion, Iechyd a Llesiant – ar gyfer eitem 8 ar y rhaglen), Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaeth Cyfreithiol / Swyddog Monitro), Sion Huws (Uwch Gyfreithiwr), Gareth Jones (Uwch Reolwr Cynllunio ac Amgylchedd – ar gyfer eitem 7 ar y rhaglen), Nia Davies (Rheolwr Polisi Cynllunio – ar gyfer eitem 7 ar y rhaglen), Vera Jones (Rheolwr Gwasanaeth Democraataidd) ac Eirian Roberts (Swyddog Cefnogi Aelodau).

Ymddiheuriadau: Y Cynghorwyr Endaf Cooke, Gweno Glyn, Aeron M.Jones, Dyfrig Wynn Jones, Linda A.W.Jones, June E.Marshall, Dewi Owen, Peter Read a Hefin Underwood.

1. COFNODION

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfod blynyddol y Cyngor a gynhaliwyd ar 12 Mai, 2016 fel rhai cywir.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol gan unrhyw aelod oedd yn bresennol.

3. CYHOEDDIADAU'R CADEIRYDD

Cydymdeimlad

Cydymdeimlwyd â theulu Jo Cox, AS, a lofruddiwyd mewn amgylchiadau erchyll yn Swydd Efrog yn ddiweddar a thalwyd teyrnged iddi gan y Cynghorydd Gwen Griffith.

Cydymdeimlwyd â theulu'r diweddar Athro Gwyn Thomas, bardd, ysgolhaig a beirniad llenyddol.

Nodwyd bod y Cyngor yn dymuno cofio am bawb o fewn cymunedau'r sir oedd wedi colli anwyliad yn ddiweddar.

Safodd y Cyngor fel arwydd o barch.

Llongyfarchiadau

Llongyfarchwyd yr holl bobl ifanc a phlant o Wynedd fu'n cystadlu yn Eisteddfod yr Urdd yng Nghaerffili.

Llongyfarchwyd Elin Thomas, yn enedigol o Llannor, Pen Llŷn, am gynrychioli Cymru a chanu'r anthem genedlaethol Gymreig ar ddechrau'r tair gêm rygbi rhyngwladol diweddar rhwng Seland Newydd a Chymru, a dymunwyd bob llwyddiant iddi i'r dyfodol.

Materion Eraill

Ad-drefnu Llywodraeth Leol

Adroddwyd y cyhoeddodd Mark Drakeford, Ysgrifennydd Cabinet Llywodraeth Cymru dros Gyllid a Llywodraeth Leol, ddatganiad ar y 23ain o Fehefin yn cadarnhau:-

- Y bydd cynghorwyr lleol sy'n cael eu hethol yn etholiad Mai 2017 yn gwasanaethu tymor pum mlynedd (Mai 2017 i Mai 2022) ac y bydd hyn yn cyd-fynd â chylch etholiadol Cynulliad Cenedlaethol Cymru, sydd hefyd nawr yn bum mlynedd.
- Na fyddai unrhyw adolygiad i ffiniau etholaethau cyn yr etholiad ym mis Mai, a olygai y byddai 75 aelod etholedig yn parhau i wasanaethu ar Gyngor Gwynedd o Fai 2017 ymlaen.

Byddai mwy o wybodaeth am adolygu llywodraeth leol i ddilyn erbyn tymor yr hydref.

Dadorchuddio Plac

Adroddwyd bod croeso i bawb fod yn bresennol mewn seremoni ym Mhlas Llanwnda, Stryd y Castell, Caernarfon am 11.45yb ar ddydd Gwener, 1 Gorffennaf, i ddadorchuddio carreg gofeb ar gyfer yr Uwch Gapten Lionel Wilmot Brabazon Rees, sef yr unig berson o Wynedd i dderbyn y Groes Fictoria yn ystod y Rhyfel Byd Cyntaf.

Coffau Brwydr Coed Mametz

I nodi canrif ers Brwydr Coed Mametz, Brwydr Gyntaf y Somme yn ystod y Rhyfel Byd Cyntaf, estynnwyd gwahoddiad i bawb i Agoriad Swyddogol Gardd Goffa'r Rhyfel Mawr yng Nghastell Caernarfon am 12.00yb ar ddydd Iau, 7 Gorffennaf. Nodwyd y cynhelir gweithgareddau eraill fel rhan o Agoriad yr Ardd Goffa yn y Castell hefyd gyda Chôr Rygbi Gogledd Cymru a Band y Signalau Brenhinol yn cymryd rhan.

Seremoni y Cyngor ar ei Orau

Nodwyd:-

- Bod Seremoni flynyddol y Cyngor ar ei Orau yn gyfle i ddathlu holl waith ardderchog y 7,000 o staff sy'n gweithio i Gyngor Gwynedd i ddarparu amrediad o wasanaethau sy'n gwneud gwahaniaeth i fywydau trigolion y sir, aelodau staff sy'n mynd tu hwnt i'w swydd ddisgrifiad i roi pobl Gwynedd yn ganolog i bopeth maent yn ei wneud.
- Bod y pum gwobr sy'n cael eu cyflwyno yn ystod y Seremoni yn ymwneud â gwerthoedd y Cyngor sef Gwerth am Arian, Positif, Gweithio fel Tim, Parch a Gwasanaethu, sef pum gwerth sy'n graidd i egwyddorion y Cyngor ac yn arwain ei ffordd o weithio gan amlygu beth sy'n bwysig os am ddarparu'r gwasanaethau gorau i bobl Gwynedd.

- Bod nifer fawr o enwebiadau yn cael eu derbyn ar gyfer y gwobrau, a rheini ar gyfer staff o bob adran o'r Cyngor, a bod yr enwebiadau yn dod gan gydweithwyr y staff a enwebwyd.

Er mwyn rhoi blas o'r gwaith da sy'n cael ei gyflawni, dangoswyd clip fideo byr o'r enwebwyr yn y categori Gwerth am Arian.

Gair o Ddiolch

Nododd aelod ei ddymuniad i ddiolch i'r mwyafrif o etholwyr Gwynedd oedd wedi pleidleisio o blaid aros yn rhan o'r Undeb Ewropeaidd yn y Refferendwm diweddar.

4. CWESTIYNAU

(1) Cwestiwn gan y Cyngorydd Sion Wyn Jones

"A oes modd i'r Aelod Cabinet wneud datganiad ynglŷn â'r diffyg torri gwair yng Ngwynedd?"

Ateb gan y Cyngorydd John Wynn Jones, Aelod Cabinet Amgylchedd

"Mae'r Aelod yn ymwybodol o'r sefyllfa ariannol anodd iawn sy'n wynebu'r Awdurdod hwn ac o benderfyniad y Cyngor hwn ar 3 Mawrth, 2016 i weithredu 49 toriad i wasanaethau oedd yn cynnwys lleihau nifer o doriadau gwair mewn rhai lleoliadau.

O ganlyniad bydd yn rhaid i ni, yn anffodus, dderbyn bod hyn yn golygu dirywiad mewn edrychiad rhai lleoliadau ar adegau o'r flwyddyn a pham fydd amrywiaethau yn y tymor tyfu fel yn achos eleni.

Mae'r Adran berthnasol yn monitro effaith gwireddu'r newid yn ofalus, yn sicrhau bod lleoliadau lle mae pryderon o ran diogelwch yn derbyn blaenoriaeth ac yn addasu'r rhaglenni torri lle yn bosib' er mwyn ceisio lliniaru effaith y newid hwn. Bydd yr addasiadau i'r rhaglenni torri yn parhau am yr hyn sy'n weddill o'r tymor tyfu a'r flwyddyn. Hoffwn ddiolch o ddifri' i staff Cynnal Tiroedd am sicrhau bod y gwaith yn cael ei gyflawni er y newidiadau."

Cwestiwn atodol gan y Cyngorydd Sion Wyn Jones

"Ydi'r Aelod Cabinet yn fodlon ystyried rhoi cyfrifoldeb torri gwair i gynghorau cymuned a thref neu gael strategaeth newydd yn yr adran?"

Ateb gan y Cyngorydd John Wynn Jones, Aelod Cabinet Amgylchedd

"Mae Cyngor Gwynedd, wrth gwrs, yn fodlon gweithio hefo cynghorau cymuned ym mhob maes sy'n bosib', ac mae hwn yn un o'r meysydd sydd yn bosib', ond rhaid bod yn ofalus nad ydym yn ei basio drosodd heb sicrwydd gan y cynghorau cymuned ar rai materion, e.e. ynglŷn ag yswiriant atebolrwydd cyhoeddus a hefyd eu bod yn derbyn y cyfrifoldeb os bydd damwain yn digwydd ac mae hyn i mi yn rhywbeth y dylent ei ystyried o ddifri'. Mi fyddwn i'n fodlon trafod unrhyw ddatrysiad sy'n well na'r hyn 'rydym yn ei wneud ar hyn o bryd. 'Rwy'n llongyfarch yr adran oherwydd mae wedi bod yn dymor tyfu anodd iawn hefo tywydd mor gyfnewidiol ac 'rydym i gyd wedi profi hynny yn ein gerddi yn gyffredinol ac 'rwy'n meddwl bod yr adran a'r gweithwyr sydd wedi bod ar y rheng flaen wedi gwneud gwaith rhyfeddol yn y misoedd sydd wedi pasio."

(2) Cwestiwn gan y Cyngorydd Aled Evans

“A wnaiff yr Aelod Cabinet sy'n gyfrifol am gynllunio adrodd ar y camau a gymerir i wneud yn siŵr y bydd datganiadau ardrawiad ieithyddol a ddarperir gyda cheisiadau cynllunio o dan y CDLL yn ddiuedd, fel na bo ymgeisydd yn darparu y fath ddatganiad fel rhan o'i gyflwyniad am ganiatâd i unrhyw ddatblygiad?”

Ateb gan y Cynghorydd Dafydd Meurig, Aelod Cabinet Cynllunio

(Dosbarthwyd ateb ysgrifenedig yr Aelod Cabinet i'r aelodau ymlaen llaw.)

“Ar hyn o bryd 'rydym yn penderfynu ceisiadau cynllunio yn ôl y Cynllun Datblygu Unedol presennol ac mae'r cwestiwn yn ymwneud â'r Cynllun Datblygu Lleol, fydd yn cael ei fabwysiadu gobeithio gan y Cyngor ym mis Mawrth y flwyddyn nesaf. Felly, beth sy'n gyrru'r asesiadau ardrawiad ieithyddol yw'r canllawiau cynllunio atodol sydd ynghlwm â'r Cynllun Datblygu Lleol. Mae y rheini ar hyn o bryd yn cael eu haddasu ac fel 'rydw i wedi egluro mewn erthygl yn Rhaeadr ddechrau'r mis, mae yna waith yn mynd ymlaen i ddiweddarau'r canllaw cynllunio atodol fydd ynghlwm â'r Cynllun Datblygu Lleol ac mi fydd yna broses ymgynghori ynghlwm â hynny.”

Cwestiwn atodol gan y Cynghorydd Aled Evans

“Dros y 5 mlynedd ddiwethaf, mae 75 adroddiad iaith wedi'u cyflwyno, ond dim un argymhelliad i wrthod datblygiad oherwydd effaith andwyol ar yr iaith. A wnewch chi edrych ar y 75 achos yma ac ymchwilio i beth fu'r effaith ar yr iaith Gymraeg er mwyn gweld pa mor agos ati mewn gwirionedd fu'r argymhellion yma?”

Ateb gan y Cynghorydd Dafydd Meurig, Aelod Cabinet Cynllunio

“Rydym yn sôn yma am geisiadau cynllunio sydd wedi'u penderfynu o dan yr hen gynllun. Sôn 'rydym am symud ymlaen ac mi fydd yna fethodoleg yn cael ei datblygu o ran sut fydd yr asesiadau yn digwydd ac mi fydd hyn yng nghyd-destun y TAN 20 newydd, wrth gwrs. Nid ydym yn siŵr iawn beth mae hwnnw'n mynd i ddweud wrthym, lle fydd yr asesiadau yma'n cael eu gwneud, ac mae'r cynghorydd wedi ymateb i ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ynglŷn â hynny ac 'rydym i gyd wedi cael cyfle i fod yn rhan o hynny. Wedyn, mae hwn i gyd o dan drafodaeth - mae beth fydd siâp y canllaw cynllunio atodol newydd yn ddibynnol ar beth fydd yn digwydd yn yr ymgynghoriad ac mae'n rhydd i bawb gymryd rhan yn y broses honno.”

(3) Cwestiwn gan y Cynghorydd Alwyn Gruffydd

“Yn wyneb yr oedi mewn unrhyw ddatblygiad ar fonitro effaith y sefyllfa gynllunio bresennol ac arfaethedig ar y Gymraeg yng Ngwynedd yn unol â phenderfyniad y Cyngor ar Fawrth 18fed, 2016, ydi'r deilydd portffolio yn rhannu'r ddyhead o gynnal moratoriwm ar ddatblygiadau o fwy na thri annedd hyd nes y bydd datrysiaid yn y mater hwn sy'n foddhaol i'r Cyngor ac sy'n allweddol i barhad y Gymraeg fel iaith hyfyw yng nghymunedau Gwynedd?”

Ateb gan y Cynghorydd Dafydd Meurig, Aelod Cabinet Cynllunio

(Dosbarthwyd ateb ysgrifenedig yr Aelod Cabinet i'r aelodau ymlaen llaw.)

“Nid wy'n cytuno bod yna oedi wedi bod mewn ymateb i'r cynnig ar y 18fed o Fawrth. Mae yna ddwy ffrwd gwaith pwysig iawn yn mynd yn eu blaenau, un i ddatblygu'r canllaw cynllunio atodol fydd ynghlwm â'r Cynllun Datblygu Lleol newydd, a hwn fydd yn gyrru sut byddwn yn gwneud yr asesiadau iaith. Yr ail ffrwd gwaith ydi sut y byddwn yn monitro ac yn adolygu'r cynllun yn y dyfodol felly nid wy'n cytuno bod yna

oedi wedi bod. Mae'r gwaith yn mynd yn ei flaen ac mae'r erthygl yn Rhaeadr ddechrau mis Mehefin yn egluro'n union beth yw'r camau sydd wedi eu cymryd yn y broses ymgynghori honno. O ran moratoriwm - nid yw hynny'n ymarferol wrth gwrs oherwydd sut mae rhywun yn stopio ceisiadau rhag dod i mewn. Ni allwn stopio ceisiadau rhag dod i mewn - rhaid i ni ddelio gyda hwy ac nid wy'n meddwl bod yna unrhyw beth yn arwyddocaol am dri thŷ. Os ydym yn stopio unrhyw beth dros dri thŷ, ydym ni felly'n dweud bod tri thŷ pedair llofft yng nghanol y wlad yn dderbyniol a phedwar tŷ fforddiadwy bychan ar gyfer defnydd lleol ddim yn dderbyniol? Dyna ydi pwrpas y drefn gynllunio - i asesu ceisiadau fel maent yn dod i mewn. 'Rydym yn eu hasesu ar hyn o bryd yn erbyn y Cynllun Datblygu Unedol ond unwaith y bydd y cynllun newydd yn cael ei fabwysiadu, byddwn yn eu hasesu yn erbyn y cynllun hwnnw.'

Cwestiwn atodol gan y Cynghorydd Alwyn Gruffydd

"Yn wyneb y ffaith mod i'n gweld bod yna oedi, ydi'r Aelod Cabinet yn teimlo y dylai roi ystyriaeth ddwys i'w rôl bresennol fel ei fod yn rhoi lle i rywun sy'n mynd i barchu'r broses ddemocrataidd sy'n rhan o'r Cyngor yma?"

Ateb gan y Cynghorydd Dafydd Meurig, Aelod Cabinet Cynllunio

"Nid wy'n cytuno bod yna oedi wedi bod ar y broses. Mae'r broses wedi mynd yn ei blaen yn hollol gywir. Ar hyn o bryd, mae'r cam y mae'r Cynllun Datblygu Lleol ynddo yn nwylo'r Arolygydd ac mae'r broses honno y tu allan i ddwylo'r Cyngor nes y bydd yn dod yn ôl ym mis Mawrth i gael ei fabwysiadu gan y Cyngor ac 'rwy'n hyderus y byddaf yma'r adeg hynny i'w gyflwyno gerbron y Cyngor."

(4) Cwestiwn gan y Cynghorydd John Pughe Roberts

"Y mae'r Cyngor wedi derbyn yr asesiad annibynnol hwn a gomisiynwyd gan fudiadau iaith. A ddylai'r asesiad gael ei gyflwyno i Arolygwyr y Cynllun Datblygu Lleol iddynt ei ddefnyddio ar eu disgrisiwn eu hunain wrth archwilio'r Cynllun hwnnw?"

Ateb gan y Cynghorydd Dafydd Meurig, Aelod Cabinet Cynllunio

(Dosbarthwyd ateb ysgrifenedig yr Aelod Cabinet i'r aelodau ymlaen llaw.)

"Mae'r cynghorau eisoes wedi cyflwyno'r holl ddogfennaeth i'r Arolygydd. Yr Arolygydd erbyn hyn sy'n gyrru'r broses. Os ydi'r Arolygydd yn gofyn am ddogfennau eraill gan y Cyngor, 'rydym ninnau yn eu darparu. Yn wir, mae wedi gofyn ambell gwestiwn ynglŷn â beth sydd yn y cynllun ac mae'r gwasanaeth yn ymateb i hynny. Nid oes modd i'r Cyngor anfon unrhyw wybodaeth bellach ymlaen. Mater, wrth gwrs, i unrhyw wrthwynebwyr yw penderfynu os ydynt hwy am yrru unrhyw wybodaeth ymlaen i'r Arolygydd ynglŷn ag unrhyw wrthwynebiad maent hwy eisoes wedi ei roi i mewn."

Cwestiwn atodol gan y Cynghorydd John Pughe Roberts

"Ydi'r Aelod Cabinet yn cytuno bod pob gwybodaeth yn hanfodol bwysig fel tystiolaeth i wella sefyllfa'r iaith Gymraeg yng Ngwynedd?"

Ateb gan y Cynghorydd Dafydd Meurig, Aelod Cabinet Cynllunio

"Ydi, siŵr iawn. Mae'r holl dystiolaeth sydd allan yna ar gael i'r Arolygydd pan fydd yr Arolygydd yn edrych ar y cynllun. Gwaith yr Arolygydd ydi penderfynu os yw'r Cynllun Datblygu Lleol yn gadarn ac os yw'r Arolygydd eisiau mwy o wybodaeth gan unrhyw

un sydd wedi bod ynghlwm â'r broses hyd yn hyn, mi fydd yr Arolygydd yn gofyn am yr wybodaeth honno."

5. ADRODDIAD BLYNYDDOL Y CYFARWYDDWR STATUDOL GWASANAETHAU CYMDEITHASOL 2015/16

Cyflwynwyd – Adroddiad Blynyddol y Cyfarwyddwr Statudol Gwasanaethau Cymdeithasol ar gyfer 2015/16.

Yn ei chyflwyniad, rhoddodd y Cyfarwyddwr drosolwg o berfformiad y Gwasanaethau Cymdeithasol yng Ngwynedd dros y flwyddyn a fu, gan amlygu'r elfennau hynny sydd wedi bod yn llwyddiannus, a chyfeirio hefyd at rai materion sydd angen sylw. Rhoddodd flas hefyd ar gyfeiriad y Gwasanaethau Cymdeithasol i'r dyfodol gan amlinellu'r blaenoriaethau ar gyfer y blynyddoedd nesaf.

Manteisiodd ar y cyfle hefyd i gydnabod arweiniad a chefnogaeth yr Aelodau Cabinet yn y maes gofal, y Cynghorwyr W.Gareth Roberts a Mair Rowlands. Diolchodd i'r holl staff, y darparwyr a'r partneriaid am eu hymrwymiad a'u gwaith caled wrth sicrhau fod plant, pobl ifanc ac oedolion bregus a'u teuluoedd yn derbyn y gwasanaethau gorau bosib'. Diolchodd hefyd i bawb sydd yn gofalu yn anffurfiol am aelod o'r teulu neu am gymydog, gan nodi bod eu cyfraniad yn amhrisiadwy.

Yn dilyn y cyflwyniad, ymatebodd y Cyfarwyddwr i gyfres o gwestiynau / sylwadau gan yr aelodau mewn perthynas â:-

- Chynlluniau i gwrdd â'r prinder nyrsys gofal dementia dwys yn Ne Meirionnydd.
- Y diffyg gwasanaethau / problemau gyda'r gwasanaethau yn Ne Meirionnydd a sut i gyfarch y problemau hynny yn yr hinsawdd ariannol heriol sydd ohoni.
- Cynlluniau i sicrhau bod y garfan o blant sydd ag anghenion cymhleth iawn, ond ddim yn derbyn gwasanaeth gan Derwen na'r Cyngor, yn derbyn y gefnogaeth briodol.
- Siomedigaeth nad oedd cyfeiriad yn yr adroddiad at drefniadau'r Cyngor er sicrhau bod oedolion hefo awtistiaeth yn derbyn gwasanaethau digonol. Nododd y Cyfarwyddwr nad oedd yn ymarferol cynnwys popeth yn yr adroddiad, ond y byddai'n derbyn y sylw ar gyfer y flwyddyn nesaf.
- Pwysigrwyd y gwaith ataliol yn y maes cyfiawnder ieuencid a'r angen i ddatgan siomedigaeth y Cyngor, drwy'r Aelod Cabinet, yn y partneriaethau statudol am leihau'r ariannu sydd ar gael ganddynt i gynnal y gwasanaeth.
- Nifer y plant sy'n gorfod mynd allan o Wynedd i dderbyn gofal. Nododd y Cyfarwyddwr nad oedd yn siŵr o'r union ffigurau, ond y gallai eu rhannu gyda'r aelod ar ôl y Cyngor.
- Yr angen i aelodau sy'n llywodraethwyr ysgolion roi sylw i ddiogelu yn eu cyfarfodydd llywodraethwyr a'r gwaith da i godi ymwybyddiaeth holl staff y Cyngor am y maes diogelu a'r angen i barhau i wneud hynny.
- Yr amser mae'n gymryd i drawsffurfio'r gwasanaethau.
- Effaith yr heriau sy'n wynebu'r gwasanaeth ar forâl a throsiant staff.
- Sut i gyfarch y don arall o fewnlifiad fydd yn digwydd, os bydd amod 50 o Gytundeb Lisbon yn cael ei wireddu, wrth i bobl ddychwelyd adref o'r cyfandir er mwyn parhau i dderbyn triniaeth feddygol am ddim.
- Y sôn diweddar fod pobl ag afiechyd meddwl sy'n cyfeirio eu hunain am driniaeth i sefydliad lleol yn cael eu troi i ffwrdd. Nododd y Cyfarwyddwr na allai ateb y sylw penodol ond y gallai drafod y mater gyda'r Bwrdd Iechyd petai'r aelod yn dod ag enghreiffiau iddi.
- Trefn gwynion y Gwasanaethau Cymdeithasol a'r broses apêl. Nododd y Cyfarwyddwr y gallai rannu'r dogfennau hyn gyda'r aelodau.

- Y gwaith sy'n digwydd yn y maes trwyddedu i sicrhau cyfrifoldeb gyrrwyr tacsis dros blant maent yn eu cludo. Nododd y Cyfarwyddwr ei bod yn derbyn y sylw.
- Trefniadau staffio'r Gwasanaethau Cymdeithasol ar benwythnosau a'r angen i sicrhau nad yw cleifion yn cael eu rhwystro rhag symud yn gynt o ysbyty, neu i ysbyty.
- Cwestiwn a ofynnwyd eisoes i'r adran ynglŷn â demograffi. Cytunodd y Cyfarwyddwr i gael yr wybodaeth i'r aelod.

Nododd yr Aelod Cabinet Plant, Pobl Ifanc a Hamdden fod yna lawer o ddatblygiadau cyffrous ac arloesol yn digwydd o ran y maes ataliol, ac y bwriedid adeiladu ar hynny i'r dyfodol. Diolchodd i staff yr adran gan nodi ei bod yn gyfnod anodd iawn ac yn faes anodd iawn i weithio ynddo a bod y staff yn aml yn mynd y tu hwnt i'w rôl er mwyn sicrhau bod plant yn ddiogel a theuluoedd bregus yn derbyn y gefnogaeth sydd ei hangen arnynt.

Diolchodd yr Aelod Cabinet Oedolion a lechyd i'r Cyfarwyddwr am yr adroddiad cynhwysfawr ac eglur o'r sefyllfa sydd ohoni. Nododd y bydd y Ddeddf Iechyd a Llesiant, fydd yn gosod cyfeiriad i'r gwaith i'r dyfodol, yn golygu newid mawr iawn ac erfyniodd ar ei gyd-aelodau i bresenoli eu hunain yn y gyfres o ddigwyddiadau sy'n cael eu trefnu gan yr adran i amlygu'r newidiadau a goblygiadau'r ddeddf.

Diolchwyd i'r Cyfarwyddwr a'i staff am eu holl waith yn ystod y flwyddyn.

6. RHYBUDDION O GYNNIG

- (a) Nododd y Cynghorydd Annwen Hughes, yn wyneb y farchnad ariannol bresennol a chanlyniad refferendwm yr UE, ei bod am dynnu ei chynnig yn ôl gan fod angen iddi ail-edrych ar y mater.
- (b) Cyflwynwyd y rhybudd o gynnig a ganlyn gan y Cynghorydd Mandy Williams-Davies o dan Adran 4.20 y Cyfansoddiad, ac fe'i eiliwyd:-

“Bod Cyngor Gwynedd yn galw ar fanc HSBC i ail ystyried eu penderfyniad i gau eu canghennau ym Mlaenau Ffestiniog, Abermaw a Thywyn, gan ddatgan ein pryder am yr effaith negyddol ar fusnesau a thrigolion yn y trefi allweddol yma o'r sir.”

Yn ystod y drafodaeth, nodwyd:-

- Siomedigaeth ynglŷn â diffyg cyswllt y banc â'r dref ynglŷn â'u bwriad.
- Ei bod yn destun pryder pan mae gwasanaethau yn dechrau gadael prif drefi'r sir heb gynllun tymor hir.
- Er bod dulliau pobl o fancio yn newid, bod gan y banciau ddyletswydd i'r gymuned ac y dylent feddwl sut maent am gynnal gwasanaethau a moderneiddio, ond heb ddiflannu'n llwyr o'r trefi gwledig.
- Bod y banciau yn gwrando ar eu cyfranddalwyr yn hytrach na'u cwsmeriaid.
- Gall methu bancio arian yn lleol arwain at fusnesau yn gorfod cau.
- Bod angen i'r Cyngor fynd at HSBC i drafod gyda meddyliau agored ac awgrymiadau positif.

Cynigiwyd ac eiliwyd i ychwanegu at y cynnig bod y Cyngor hwn yn estyn gwahoddiad i fanc HSBC am drafodaeth ar y mater.

Cytunodd cynigydd y cynnig gwreiddiol i ddiwygio'r cynnig ar y llinellau a nodwyd gyda chaniatâd y Cyngor a'r eilydd.

Pleidleisiwyd ar y cynnig diwygiedig, ac fe gariodd.

PENDERFYNWYD derbyn y cynnig gwreiddiol, wedi'i addasu fel a ganlyn:-

“Bod Cyngor Gwynedd yn:-

- (a) Galw ar fanc HSBC i ail ystyried eu penderfyniad i gau eu canghennau ym Mlaenu Ffestiniog, Abermaw a Thywyn, gan ddatgan ein pryder am yr effaith negyddol ar fusnesau a thrigolion yn y trefi allweddol yma o'r sir.**
- (b) Estyn gwahoddiad i fanc HSBC am drafodaeth ar y mater.**

Ar ddiwedd y cyfarfod, gofynnodd y Cadeirydd i'r aelodau gyflwyno unrhyw faterion i'w cynnwys yng nghyhoeddiadau'r Cadeirydd mewn da bryd.

Cyfeiriodd y Cadeirydd at y digwyddiadau canlynol:-

- Ras yr Iaith – 6 – 8 Gorffennaf;
- Rali Cymru Rydd yn Ewrop – 2 Gorffennaf, Y Maes, Caernarfon am 12.00yb.

Diolchwyd i Llew ac Elin, fu'n arsyllu'r cyfarfod hwn a chyfarfod o'r Cabinet, er mwyn cael blas o waith y Cyngor.

Dechreuodd y cyfarfod am 1.00 y.h. a daeth i ben am 3.15 y.h.

CADEIRYDD